

NÂNG CAO Ý THỨC TỰ GIÁO DỤC CỦA HỌC VIÊN TRONG NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

I PHẠM VĂN XÂY

Email: Phamvanxay1001@gmail.com

Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

INCREASE STUDENTS' SELF-EDUCATION AWARENESS IN THE MILITARY SCHOOL

TÓM TẮT

ABSTRACT

Các học viện, nhà trường trong Quân đội (gọi tắt là nhà trường Quân đội (NTQĐ) nơi đào tạo ra đội ngũ cán bộ, sỹ quan Quân đội nhân dân Việt Nam. Nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc và yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện công tác giáo dục – đào tạo (GD-ĐT) hiện nay đòi hỏi các NTQĐ cần phải nâng cao hơn nữa chất lượng GD-ĐT. Tuy nhiên, chất lượng và hiệu quả GD-ĐT phụ thuộc rất nhiều vào ý thức tự giác học tập, rèn luyện của học viên. Theo đó, việc nâng cao ý thức tự giáo dục (YTTGD) của học viên là yêu cầu tất yếu, khách quan của hoạt động GD-ĐT; là nội dung quan trọng của công tác đảng, công tác chính trị trong Quân đội nhằm hình thành, phát triển ý thức, trách nhiệm tự học, tự rèn luyện của học viên. Thông qua khảo sát đội ngũ cán bộ, giảng viên, học viên trong các NTQĐ, bài viết tập trung đánh giá giá trị thực trạng và đưa ra giải pháp nâng cao YTTGD cho học viên trong các NTQĐ hiện nay.

Academies and schools in the army (referred to as military schools) are the places that train officers for the Vietnam People's Army. The task of protecting the Fatherland as well as the need for fundamental and comprehensive innovation in current education and training requires military schools to improve their quality. However, the quality and effectiveness of education and training depends greatly on the students' self-awareness of learning and training. Accordingly, raising students' self-education awareness is an inevitable and objective requirement of education and training activities; is an important content of the party and political work in the Army to form and develop students' awareness and responsibility for self-study and self-training. Through a survey of staff, lecturers, and students in military schools, the article focuses on assessing the current situation and offering solutions to improve self-education awareness for students in current military schools.

Từ khóa: *Nâng cao ý thức tự giáo dục, học viên, nhà trường Quân đội*

Keywords: *Raising self-education, students', military schools*

1. Đặt vấn đề

Quán triệt Nghị quyết 86 của Đảng uỷ Quân sự Trung ương “Về công tác GD-ĐT trong tình hình mới”, những năm qua các NTQĐ đã tiến hành đổi mới đồng bộ nội dung, phương pháp, hình thức GD-ĐT theo hướng dân chủ hoá, tích cực hoá. Bên cạnh việc khai thác, phát huy tốt vai trò của đội ngũ nhà giáo một cách toàn diện và có chiều sâu, các NTQĐ còn coi trọng, khuyến khích tính tích cực, chủ động, tự giác trong học tập, rèn luyện của học viên. Theo đó, chất lượng đào tạo của các NTQĐ đã không ngừng được nâng cao; đa số học viên đã nhận thức tốt mục tiêu, yêu cầu đào tạo; có động cơ, thái độ học tập, rèn luyện đúng đắn, tích cực, chủ động, sáng tạo trong lĩnh hội tri thức khoa học quân sự và tu dưỡng rèn luyện phẩm chất, nhân cách theo mục tiêu, yêu cầu đào tạo của các NTQĐ và Quân đội. Tuy nhiên, so với mục tiêu, yêu cầu đào tạo của các nhà trường hiện nay thì YTTGD của học viên chưa cao, chưa cố gắng vươn lên trong quá trình học tập, rèn luyện. Điều này

cho thấy, muốn nâng cao YTTGD của học viên trong NTQĐ đòi hỏi quá trình tác động lâu dài của các chủ thể sư phạm và sự tích cực, nỗ lực tự nâng cao, tự rèn luyện của chính mỗi học viên.

2. Thực trạng nâng cao ý thức tự giáo dục cho học viên trong các nhà trường Quân đội hiện nay

Ý thức tự giáo dục là trạng thái trong ý thức và hành vi của con người đối với đời sống, thể hiện tính chủ động, tự giác nhằm tạo ra sự biến đổi theo hướng phát triển. Còn nâng cao YTTGD cho học viên trong NTQĐ là quá trình hoạt động tích cực, chủ động, sáng tạo có mục đích, có kế hoạch của các chủ thể giáo dục đối với học viên nhằm hình thành, nâng cao ý thức tự giác trong học tập, rèn luyện, chấp hành kỷ luật và thực hiện tốt các nhiệm vụ được giao đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo của các nhà trường và Quân đội trong tình hình mới. Đây chính là quá trình học viên vừa tiếp nhận, lĩnh hội tri thức, đồng thời vừa tự biến đổi mình hình thành thái độ và hành vi thông qua

EDUCATION

những việc làm cụ thể, thể hiện ở ý chí quyết tâm thực hiện tốt mục tiêu, yêu cầu đào tạo của mỗi nhà trường và của Quân đội. Thực tế cho thấy, những năm qua các chủ thể giáo dục trong NTQĐ đã nhận thức sâu sắc ý nghĩa, tầm quan trọng của việc nâng cao YTTGD cho học viên và xác định đây là nhiệm vụ chính trị trung tâm. Đồng thời phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của các chủ thể giáo dục với việc nâng cao YTTGD cho học viên, trong đó tập trung vào các nội dung sau:

Thứ nhất, xác định rõ mục tiêu nâng cao YTTGD cho học viên là nâng cao chất lượng GD-ĐT từ đó phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của các chủ thể. Cụ thể:

Đối với đội ngũ giảng viên họ luôn là tấm gương sáng để học viên học tập, noi theo. Đồng thời, quán triệt tốt mục tiêu nâng cao YTTGD thành các yêu cầu cụ thể như: “dạy người, dạy nghề, dạy trách nhiệm”, “học đi đôi với hành, học với rèn”, giáo dục trong nhà trường gắn với thực tiễn đơn vị cơ sở... qua đó góp phần hình thành ở học viên bản lĩnh chính trị, nhân cách quân nhân và nâng cao trình độ về mọi mặt. Kết quả khảo sát về mức độ, tính hiệu quả, nội dung, hình thức, phương pháp nâng cao YTTGD cho học viên trong NTQĐ cho thấy, có 89% người được hỏi cho rằng đội ngũ giảng viên thường xuyên quan tâm hướng dẫn phương pháp tự học, tự nghiên cứu cho học viên; 86,7% cho rằng giảng viên thường xuyên rút kinh nghiệm cho học viên sau mỗi lần thi, kiểm tra và có 81% cho rằng giảng viên luôn chú ý xây dựng động cơ, ý thức học tập đúng đắn cho học viên.

Đối với đội ngũ cán bộ quản lý đã cụ thể hoá mục tiêu, yêu cầu GD-ĐT, Nghị quyết của Đảng ủy các nhà trường, hướng dẫn của cơ quan cấp trên thành những nội dung, chỉ tiêu cụ thể trong các kế hoạch hoạt động. Chủ động phối hợp chặt chẽ với đội ngũ giảng viên để tiến hành có hiệu quả các hoạt động giáo dục, rèn luyện, nâng cao YTTGD cho học viên. Phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của các tổ chức quần chúng, hội đồng quân nhân trong bồi dưỡng cho học viên các kỹ năng tự giáo dục, kỹ năng sống, ứng xử có văn hóa, xây dựng kế hoạch học tập, rèn luyện, quản lý thời gian... duy trì nghiêm các chế độ, nề nếp, hình thành thói quen tự giác trong học tập. Đồng thời, làm tốt công tác kiểm tra, giám sát, kịp thời phát hiện và xử lý các biểu hiện gian lận trong thi cử, không tự giác trong học tập, rèn luyện của học viên. Kết quả khảo sát cho thấy, 90% số học viên được hỏi đều cho rằng quá trình kiểm tra, chính đốn và xây dựng các kỹ năng tự giáo dục đã góp phần nâng cao YTTGD cho học viên; 97,2% cho rằng đội ngũ cán bộ, giảng viên luôn quan tâm hướng dẫn học viên lập, thực hiện kế hoạch tự học tập, rèn luyện, xây dựng động cơ, trách nhiệm cho học viên.

Đối với học viên trên cơ sở nhận thức đúng về vị trí,

vai trò của tự giáo dục và nâng cao YTTGD, cho nên họ đã chủ động xác định được mục tiêu, yêu cầu trong từng năm học, khóa học, từng học kì và từng giai đoạn. Đồng thời có động cơ, thái độ phấn đấu đúng đắn, tích cực, tự giác học tập nâng cao trình độ về mọi mặt. Khảo sát về vấn đề này cho thấy, có 85% cho rằng học viên đã chấp hành nghiêm kế hoạch huấn luyện, luôn chủ động ôn luyện, tận dụng thời gian, sự giúp đỡ của cán bộ, giảng viên để nắm vững kiến thức nâng cao trình độ mọi mặt. Phát huy khả năng tư duy, tự điều chỉnh hành vi, YTTGD một cách khoa học, chấp hành nghiêm quy chế thi, kiểm tra và các quy định trong huấn luyện, thực hành, thực tập, kiên tập, tích cực nhiệt tình tham gia các phong trào do các nhà trường phát động. Đặc biệt, học viên đã biết đặt ra những yêu cầu cao trong học tập, tu dưỡng, rèn luyện theo các chuẩn mực văn hóa của quân đội và xã hội, không ngừng phấn đấu vươn lên hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Kết quả phân loại tốt nghiệp hàng năm đã phản ánh điều đó, đặc biệt các vụ vi phạm kỷ luật được giảm theo từng năm học. Điều này cho thấy việc nâng cao YTTGD cho học viên đã góp phần nâng cao chất lượng GD-ĐT ở các NTQĐ.

Thứ hai, các NTQĐ đã có sự đổi mới về nội dung, hình thức, biện pháp nên YTTGD của học viên ngày càng được nâng cao. Các NTQĐ đã thường xuyên chủ động gắn hoạt động nâng cao YTTGD cho học viên với các hoạt động GD-ĐT, sẵn sàng chiến đấu, quản lý rèn luyện kỷ luật, xây dựng đơn vị chính quy. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục chung với giáo dục riêng, giữa tổ chức giáo dục, rèn luyện với phát huy vai trò tự giáo dục của mỗi học viên. Phát huy có hiệu quả vai trò của các thiết chế văn hoá - giáo dục, đẩy mạnh các hoạt động thông tin tuyên truyền cổ động, tích cực nêu gương người tốt việc tốt, xây dựng, nhân rộng điển hình tiên tiến. Đồng thời, kết hợp chặt chẽ, thống nhất giữa cán bộ lớp, quản lý học viên với giảng viên để kịp thời đánh giá chất lượng học tập, rèn luyện của từng học viên. Đội ngũ cán bộ, giảng viên luôn tích cực đổi mới phương pháp quản lý, dạy học theo hướng phát huy tích cực, sáng tạo của người học, kết hợp giữa truyền thụ tri thức với rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp và nâng cao YTTGD cho học viên trong từng nội dung bài giảng, và trong từng buổi học. Khảo sát thực tế cho thấy “có trên 90% giảng viên trong NTQĐ đã ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy, số lượng bài giảng theo phương pháp dạy học tích cực đạt tỷ lệ 74,32%”[1]. Và có 75,62% học viên cho rằng đội ngũ giảng viên thường xuyên hướng dẫn học viên cách tìm, đọc các loại sách, tài liệu chuyên môn, văn hóa, xã hội... Còn kết quả khảo sát về việc “Có cần thiết phải tiếp tục nâng cao YTTGD cho học viên không?”, có 78% cho rằng vẫn rất cần thiết. Những kết quả khảo sát cho thấy, sự nỗ lực và cố gắng đổi mới nội dung, phương thức giáo dục ở các NTQĐ đã từng bước nâng cao ý thức YTTGD của học viên

EDUCATION

qua đó góp đã phần nâng cao chất lượng GD-ĐT của mỗi nhà trường.

Thứ ba, nhận thức, thái độ, tình cảm, phương pháp và ý chí quyết tâm học tập, rèn luyện của học viên trong NTQĐ ngày càng được củng cố và phát triển theo từng năm học. Thực tế cho thấy, đại đa số học viên đã nhận thức rõ mục tiêu, yêu cầu đào tạo, ý nghĩa, vai trò của tự giáo dục từ đó tự giác nâng cao YTTGD của mình. Đây cũng là cơ sở để họ xây dựng động cơ, thái độ học tập đúng đắn, đề cao ý thức tự giác, tích cực, chủ động trong học tập, rèn luyện; từng bước tích lũy tri thức, rèn luyện phương pháp tư duy, xây dựng ý chí và bản lĩnh đáp ứng yêu cầu phẩm chất, nhân cách quân nhân. Đáng chú ý, thông qua quá trình GD-ĐT và tự giáo dục, học viên đã biết điều chỉnh phương pháp học tập phù hợp và biết vận dụng kiến thức đã học vào thực tế công tác; ngày nghỉ, giờ ghi chủ động, tự giác ôn luyện, hoặc đến thư viện đọc sách, báo... Theo đó, kết quả học tập, rèn luyện của học viên được nâng lên theo từng năm học, hình thành thái độ, phương pháp tư duy khoa học, từng bước hoàn thiện nhân cách quân nhân, phong cách lãnh đạo, chỉ huy, quản lý, giỏi về chuyên môn, nghiệp vụ. Đồng thời, “năng lực thực hành của học viên được nâng lên đáng kể, nhất là các đối tượng học viên tốt nghiệp ra trường”[2] đã biết được cách thức tổ chức, phương pháp quản lý, giáo dục, rèn luyện bộ đội và tiến hành tốt công tác đảng, công tác chính trị ở đơn vị cơ sở. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được trong nâng cao YTTGD cho học viên, các NTQĐ vẫn bộc lộ một số mặt hạn chế ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo nói chung, chất lượng tự học, tự rèn nói riêng, như: Nhận thức, trách nhiệm, năng lực của một số cán bộ, giảng viên còn có mặt hạn chế. Nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao YTTGD ở một số nhà trường có lúc chưa đồng bộ, thống nhất, tính thiết thực và hiệu quả của một số mặt chưa cao. Vẫn còn có học viên nhận thức chưa đầy đủ về mục tiêu, yêu cầu đào tạo, chưa thực sự tích cực, chủ động, tự giác trong học tập, rèn luyện và chấp hành chế độ nề nếp, dẫn đến kết quả học tập, rèn luyện còn thấp.

3. Giải pháp nâng cao ý thức tự giáo dục cho học viên trong các nhà trường Quân đội

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể giáo dục. Thực hiện giải pháp này, các NTQĐ cần thấu triệt quan điểm “Dạy tri thức đi đôi với dạy nghề và dạy người”, người thầy không chỉ trang bị kiến thức khoa học, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp, mà còn phải xây dựng cho học viên phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, lễ tiết, tác phong, ý thức chấp hành kỷ luật, pháp luật... đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo của mỗi nhà trường và Quân đội. Đồng thời, mỗi giảng viên phải thực sự trở thành nhà sư phạm mẫu mực, không chỉ có trình độ, kiến thức chuyên môn cao, phương pháp sư phạm giỏi mà còn phải là tấm

gương sáng về phẩm chất, đạo đức, lối sống, tác phong chính quy, khoa học để học viên noi theo. Mỗi bài giảng, mỗi giờ lên lớp đều phải được chuẩn bị chu đáo, thuần thực, thông tin phong phú, hấp dẫn, tạo sự say mê, hứng thú giúp học viên lĩnh hội, tự học, tự tu dưỡng, từ đó xác định rõ trách nhiệm trong học tập và xây dựng phẩm chất, nhân cách, đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật. Như vậy, nâng cao YTTGD cho học viên không chỉ đem lại cho các em tri thức cần thiết, mà quan trọng hơn là giúp họ có khả năng tự tu dưỡng, tự rèn luyện, phát triển tư duy sáng tạo, biết độc lập suy nghĩ, phát hiện và giải quyết các vấn đề trong thực tiễn.

Hai là, chú trọng xây dựng chương trình, nội dung bồi dưỡng, nâng cao YTTGD cho học viên. Thời gian qua hoạt động này chưa được các NTQĐ quan tâm thỏa đáng, quá trình tổ chức thực hiện còn thiếu tính kế hoạch và chủ động nên hiệu quả đạt được chưa cao. Theo đó, các NTQĐ cần tập chung xây dựng kế hoạch, nội dung cho phù hợp với mục tiêu, đối tượng nhằm phát triển toàn diện nhân cách học viên cả về kiến thức, thái độ và hành vi. Kế hoạch nâng cao YTTGD cho học viên cần được tích hợp trong kế hoạch GD-ĐT của từng khóa học, năm học. Bên cạnh đó, cần xác định rõ mục tiêu, yêu cầu cho từng đối tượng tương ứng với từng năm học; xác định các kỹ năng tự giáo dục cần bồi dưỡng. Đồng thời, xác định rõ chủ thể, đối tượng, phương thức, thời gian, điều kiện, lực lượng tham gia bồi dưỡng và xác định những tiêu chí đánh giá kết quả nhằm phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của các chủ thể, cũng như đánh giá được kết quả thực chất.

Ba là, tổ chức bồi dưỡng các kỹ năng tự giáo dục cho học viên. Đây là quá trình chuyên hóa những nhu cầu khách quan thành nhu cầu bên trong của mỗi học viên. Hiện nay việc bồi dưỡng kỹ năng tự giáo dục cho học viên trong NTQĐ được thông qua hai chủ thể là giảng viên và cán bộ quản lý. Để thực hiện tốt giải pháp này, cần đa dạng hóa các hình thức bồi dưỡng kỹ năng tự giáo dục cho học viên như thông qua các buổi sinh hoạt tập thể theo chế độ. Thông qua việc tổ chức các hoạt động văn hóa vào giờ nghỉ, ngày nghỉ; các hoạt động ngoại khóa, giao lưu, thực tập, kiến tập... Đồng thời, cần sử dụng các phương pháp như thuyết phục, đối thoại, nêu gương, rèn luyện, thi đua, khen thưởng... Việc xác định nội dung bồi dưỡng, nâng cao kỹ năng tự giáo dục phải gắn liền với việc đổi mới hình thức và phương pháp theo tinh thần gắn học tập với rèn luyện, lý luận với thực hành, nhà trường với đơn vị cơ sở. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục, định hướng, điều chỉnh của các chủ thể giáo dục với việc tự giáo dục, tự định hướng, tự điều chỉnh hành vi của học viên. Chủ động, tích cực xây dựng các mối quan hệ văn hóa tích cực lành mạnh trong các tổ chức, đoàn thể, tạo dư luận tích cực, khuyến khích học viên

EDUCATION

học tập nâng cao trình độ, kỹ năng tự giáo dục và những phẩm chất nhân cách cần có.

Bốn là, xây dựng động cơ tự học tập, nghiên cứu, chủ động tiếp thu kiến thức và phát triển năng lực tự quản cho học viên. Thực hiện giải pháp này ngay từ khâu xây dựng kế hoạch, triển khai nhiệm vụ đầu khoá học, mỗi năm học, nội dung tự học, tự nghiên cứu của học viên phải được các NTQĐ coi là vấn đề trọng tâm, thường xuyên. Trong các buổi sinh hoạt, các phong trào thi đua phải dành thời gian nhất định để thảo luận, trao đổi kinh nghiệm, hoặc nhấn mạnh tầm quan trọng, vai trò của việc tự học, tự nghiên cứu. Đồng thời, các yêu cầu, nhiệm vụ của tự học, tự nghiên cứu phải được thể chế hoá thành các quy định cụ thể để học viên thực hiện. Ngoài ra, cần thường xuyên bồi dưỡng động cơ, ý chí tự học, tự nghiên cứu cho học viên, cũng như xây dựng mô hình tự quản, nhằm động viên tích cực, tự giác của từng học viên. Góp phần ngăn chặn những tiêu cực ngoài xã hội vào môi trường giáo dục trong NTQĐ, giúp học viên chuyên tâm học tập, rèn luyện.

Năm là, xây dựng môi trường văn hóa trong sạch, lành mạnh, thường xuyên quan tâm chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của học viên. Thực hiện giải pháp này đòi hỏi các NTQĐ cần chú trọng xây dựng đời sống văn hóa lành mạnh, ngăn chặn các tệ nạn xã hội, những thói quen, hành vi thiếu văn hóa xâm nhập vào môi trường văn hóa quân sự, biến quá trình giáo dục thành quá trình tự giáo dục của học viên. Đẩy mạnh các phong trào thi đua “học tập tốt, rèn luyện tốt”. Xây dựng và nuôi dưỡng các phong trào tự học, sống có kỷ luật, đoàn kết, thống nhất, yêu thương, giúp đỡ nhau cùng hoàn thành nhiệm vụ, tích cực đấu tranh chống văn hoá xấu độc, phản động. Kịp thời giải quyết các kiến nghị của học viên, tạo sự thống nhất về ý chí và hành động. Đồng thời, làm tốt công tác thi đua, khen thưởng, nhân rộng điển hình tiên tiến và xử lý nghiêm những tập thể, cá nhân vi phạm, thiếu gương mẫu.

4. Kết luận

Tự giáo dục là hoạt động khó khăn phức tạp, liên quan chặt chẽ đến nhu cầu, thói quen, hành vi của người học. Quá trình nâng cao YTTGD cho học viên trong NTQĐ là quá trình tác động qua lại giữa chủ thể giáo dục tới học viên, kết quả, chất lượng, hiệu quả của quá trình này phụ thuộc vào nội dung, hình thức và các giải pháp. Theo đó, để nâng cao YTTGD của học viên góp phần nâng cao chất lượng GD-ĐT của các NTQĐ, đòi hỏi mỗi nhà trường cần đổi mới cách dạy, cách học theo đúng tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng XIII đã xác định là “Chuyên mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học”[3]. Đồng thời, cần tiếp tục “Đổi mới chương trình, nội

dung đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, phù hợp với từng đối tượng, cấp học; chú trọng rèn luyện bản lĩnh, phương pháp, tác phong, ý thức tự giác trong học tập, rèn luyện đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo cho học viên”[4]. Làm cho mọi tổ chức, lực lượng trong các NTQĐ nhận thức sâu sắc vị trí, tầm quan trọng của nâng cao YTTGD, từ đó chú trọng chăm lo giáo dục học viên vừa “hồng”, vừa “chuyên”, có đủ trình độ, năng lực hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Trường Sĩ quan Lục quân 1 (2023)**, Báo cáo tổng kết năm học 2023 – 2024, Hà Nội, tr. 03.
2. **Trường Đại học VHNT Quân đội (2023)**, Báo cáo tổng kết năm học 2023 -2024, Hà Nội, tr. 02.
3. **Đảng Cộng sản Việt Nam (2021)**, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 232, 233.
4. **Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam (2020)**, Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, tr. 57.